

Pagalba gaivalinių nelaimių padarytai žalai atitaisyti
SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktas
Valstybių narių veiksmų kontrolinis sąrašas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad pagalba gaivalinių nelaimių padarytai žalai atitaisyti neprieštarauja vidaus rinkai. Pagal SESV 108 straipsnį apie visus ketinimus suteikti tokią pagalbą valstybės narės turi informuoti Komisiją, nes jos pareiga patikrinti, ar gaivalinė nelaimė įvyko, kad būtų galima pagrįsti pagalbos skyrimą.

I gaivalinių nelaimių sukeltą ekstremaliąją padėtį pagalbą skiriančios institucijos turi reaguoti nedelsdamos. Todėl svarbu užtikrinti, kad numatytos pagalbos priemonės būtų įgyvendinamos skubiai. Šio kontrolinio sąrašo tikslas – atsižvelgiant į šios srities Komisijos sprendimų praktiką suteikti valstybėms narėms orientacines gaires, kokią informaciją pateikti Komisijai, kad pranešimo ir patvirtinimo procedūra būtų lengvesnė, aiškesnė ir spartesnė.

- Šio kontrolinio sąrašo I dalyje aptariamas **pranešimas apie pagalbos schemas įvykus konkrečiai gaivalinei nelaimei**.*
- Kontrolinio sąrašo II dalyje aptariamas **pranešimas apie tam tikrų rūšių gaivalinių nelaimių ex ante schemas**. Apie tokias schemas pranešama Komisijai iš anksto ir pateikiama bendra pagalbos teikimo, siekiant kompensuoti dėl vienos ar daugiau specifinių būsimų gaivalinių nelaimių patirsimą žalą, struktūra. Įvykus gaivalinei nelaimei, kuriai taikoma ex ante schema, apie tokią nelaimę nereikia papildomai atskirai pranešti. Tačiau ex ante schemoje bus numatytas įpareigojimas pateikti su įvykiu susijusią ex post ataskaitą – šitaip valstybė narė įpareigojama pranešti Komisijai, kaip tiksliai buvo taikyta schema konkretaus įvykio atveju. Ex ante schemas gali būti taikomos gaivalinėms nelaimėms, apie kurias Komisija yra sukaupusi didelės patirties (pavyzdžiui, žemės drebėjimams, griūtims, nuošliaužoms ir potvyniams).*
- III šio kontrolinio sąrašo dalyje aptariamas **ex post pranešimas apie pagalbą, suteiktą pagal ex ante schemą**.*

*Šis kontrolinis sąrašas nėra privalomas, bet valstybės narės gali juo naudotis kaip pranešimų rengimo rekomendacija¹. Teikdamos **pranešimus**, valstybės narės turi laikytis įprastos pranešimo procedūros (pateikti per SANI sistemą Reglamento (EB) Nr. 794/2004 I priede*

¹ Šios gairės yra Europos Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, parengtas informaciniais tikslais. Jame nėra pateikiama ar numatoma oficiali Komisijos pozicija šiuo klausimu. Juo nesiekama išdėstyti teisinės nuomonės ir nedaromas poveikis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo arba Bendrojo Teismo pateiktam Sutarties nuostatų dėl valstybės pagalbos aiškinimui.

nustatytas *atitinkamas pranešimo formos*², kurios gali būti *papildomos informacija, pagrįsta atitinkama šio kontrolinio sąrašo dalimi (I arba II)*.

*Ataskaitos apie konkretų įvykį, susijusį su ex ante schemomis, teikimo tikslais valstybės narės kviečiamos taikyti šio kontrolinio sąrašo III dalį*³.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo ir pardavimo veiklą vykdančioms įmonėms, kurioms taikomos Sutarties⁴ I priedo nuostatos, ir žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus⁵ įmonėms taikomos specialios taisyklės dėl pagalbos gaivalinių nelaimių padarytai žalai atitaisyti.

I DALIS. Pranešimas apie pagalbos schemas įvykus konkrečiai gaivalinei nelaimei

Valstybės narės yra įpareigosotos pranešti apie pagalbos schemas, taikomas praeityje įvykusios konkrečios gaivalinės nelaimės padarytai žalai atitaisyti. Šiuo atveju valstybės narės turi laikytis įprastos pranešimo procedūros (per SANI); jokia pagalba negali būti teikiama tol, kol Komisija nepatvirtina schemas, apie kurią buvo pranešta.

Toliau išvardyta informacija, kuri turėtų būti pateikiama tokiuose pranešimuose – ji pagrįsta patirtimi, įgyta taikant ankstesnius Komisijos sprendimus. Tai orientacinis sąrašas, kuris turi būti pritaikytas prie kiekvienos konkrečios schemas ypatumų.

1. Faktinės aplinkybės

1.1. Įvykio rūšis

Aiškiai apibūdinkite konkrečią gaivalinę nelaimę. Jei buvo keletas įvykių, aiškiai nurodykite ryšį tarp jų (pavyzdžiui, labai gausūs lietūs, nulėmę upės lygio padidėjimą, dėl kurio kilo potvyniai, sukėlę nuošliaužas ir t. t.). Atsiųskite visus susijusius dokumentus ir, visų pirma, visas oficialias ataskaitas, įrodančias įvykio mastą.

Kada gaivalinė nelaimė įvyko?

1.2. Įvykio pripažinimas gaivaline nelaime

Ar įvykis buvo pripažintas gaivaline nelaime remiantis nacionaline teise?⁶ Nurodykite, kada, ir pateikite susijusių dokumentų kopijas.

² Bendrojo pranešimo I formą, o taip pat pagalbos įmonėms, vykdančioms veiklą žemės ūkio produktų, įeinančių į Sutarties I priedo taikymo sritį, gamybos, perdirbimo, ir prekybos srityse, III. 12.N formą (papildomos informacijos apie pagalbą žemės ūkio produkcijai arba žemės ūkio gamybos priemonėms padarytai žalai kompensuoti lapą) ir pagalbos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus įmonėms III. 14 formą (papildomos informacijos apie pagalbą žuvininkystei ir akvakultūrai lapą).

³ Pranešimas apie įvykį turi būti laikomas atskiru nuo ataskaitos teikimo pagal 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles, 3 priedą (OL L 140, 2004 4 30, p. 1).

⁴ Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairės (OL C 319, 2006 12 27).

⁵ Gairės dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai tikrinimo (OL C 84, 2008 4 3, p. 10).

⁶ Atkreipiame dėmesį į tai, kad įvykio pripažinimas gaivaline nelaime remiantis nacionaline teise šiame etape neužkerta kelio būsimam Komisijos tyrimui (konkretų įvykį gaivaline nelaime pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą Komisija pripažįsta, remdamasi savo patirtimi ir atsižvelgdama į Europos Teisingumo Teismo praktiką).

Jei taikoma laipsnių sistema nelaimės mastui išmatuoti, paaiškinkite ją ir nurodykite vertinant taikytus objektyvius kriterijus.

Ar tai yra „didelė gaivalinė nelaimė“, kaip nurodyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 2012/2002 2 straipsnio 1 dalyje⁷?

Ar buvo pateikta paraiška Europos Sąjungos solidarumo fondui, kurį administruoja Komisijos Regioninės politikos generalinis direktoratas? Koks yra paraiškos statusas ir (arba) rezultatas?

Nurodykite, kokiais meteorologiniais duomenimis arba kokiais pranešimais buvo remtasi (pavyzdžiui, kritulių kiekiu mm/m², grafikais, fotografijomis, kita informacija). Pageidautina, kad tokių duomenų šaltinis būtų nacionalinė meteorologinė tarnyba arba kita pripažinta kompetentinga įstaiga.

Jei tokia gaivalinė nelaimė (ar panašūs įvykiai, nepripažinti gaivaline nelaime) tame pačiame regione ar regionuose ankstesniais metais įvyko daugiau nei kartą, palyginkite ją su ankstesnėmis nelaimėmis ir įvertinkite jos mastą.

1.3. Schemos taikymo geografinė aprėptis

Aiškiai nurodykite, kokia yra schemos taikymo geografinė aprėptis (nacionalinė, regioninė). Kaip ir koku pagrindu ji nustatyta?

Pateikite išsamų nelaimės paliestų regionų arba savivaldybių sąrašą, prireikus naudodamiesi ta pačia regioninės pagalbos žemėlapių (bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus NUTS ir 2 NUTS 3 lygiai) klasifikacija.

Gali būti naudinga ši informacija: nelaimę patyrusių gyventojų dalis (nurodyti ir procentinį dydį, palyginti su bendru šalies ar zonos, kurioje įvyko gaivalinė nelaimė, gyventojų skaičiumi), nukentėjusios ekonominės veiklos rūšys, nukentėjusio (-ų) regiono (-ų) nacionaliniam BVP padaryta ekonominė žala, nukentėjusių regionų žemėlapiai.

Ar nuo nelaimės nukentėjo kelios valstybės (ar kaimyninės šalys taip pat pripažino įvykį gaivaline nelaime)?

1.4. Žalos lygis

Apskaičiuokite gaivalinės nelaimės padarytos žalos lygį. Kaip ir koku pagrindu šis lygis buvo nustatytas?

2. Teisinis pagrindas

2.1. Bendras teisinis pagrindas

Nurodykite, ar yra bendras teisinis pagrindas, pavyzdžiui, bendras įstatymas dėl intervencijos gaivalinių nelaimių atvejais. Pateikite susijusių dokumentų kopijas.

2.2. Specialus teisinis pagrindas

Nurodykite, ar yra specialus teisinis pagrindas, pavyzdžiui, bendro įstatymo įgyvendinimo reglamentas, išsami programa, kurioje nustatytas žalos apskaičiavimo metodas, ir t. t. Pateikite susijusių dokumentų kopiją.

Nurodykite, ar teisinis pagrindas buvo priimtas nacionaliniu ar regioniniu lygiu.

⁷ 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą (OL L 311, 2002 11 14, p. 3).

3. Pagalbos gavėjai

3.1. Gavėjų rūšys

Jei teisę gauti pagalbą pagal schemą taip pat turi ekonominės veiklos nevykdantys asmenys, aiškiai atskirai nurodykite, kokios sąlygos taikomos jiems ir kokios sąlygos – įmonėms arba ekonominę veiklą vykdančioms asmenims. Pagalba privatiems asmenims (pavyzdžiui, evakuotoms šeimoms), jei nėra jokio ekonominės veiklos elemento, nelaikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

Ar priemonė taikoma didelėms įmonėms? MVĮ? Labai mažoms įmonėms?

Ar taikomos kokios specialios sąlygos MVĮ ar kitų rūšių gavėjams?

3.2. Pagalbos gavėjų atranka

Kaip atrenkami pagalbos gavėjai (pavyzdžiui, remiantis pagalbos paraiška, kuri turi būti pateikta per nurodytą laikotarpį po gaivalinės nelaimės ir t.t.)?

Ar išmoka garantuojama visiems paraišką pateikusiems subjektams? Jei ne, kokie yra pagalbos suteikimo kriterijai, jei paraiškose nurodyta suma viršija biudžetą: pagal eiliškumą; proporcingai sumažinant sumą visiems gavėjams, kad būtų galima teikti pagalbą ir naujiems pareiškėjams; kiti?

3.3. Pagalbos gavėjų skaičius

Nurodykite planuojamą pagalbos gavėjų skaičių. Jei įmanoma, pateikite informaciją apie kiekvieną pagalbos gavėjų rūšį kiekviename nukentėjusiam regione (pavyzdžiui, A regione: 10 didelių įmonių, 15 MVĮ ir 20 labai mažų įmonių).

Jei išsamus pagalbos gavėjų sąrašas pranešimo pateikimo metu dar nėra sudarytas, arba jų skaičius iš esmės pasikeitė, toks sąrašas turi būti pateiktas Komisijai kuo greičiau per pranešime nurodytą laikotarpį ir vėliausiai – pateikiant metinę ataskaitą.

3.4. Schemos taikymas atskiriems sektoriams

Aiškiai nurodykite, kokiems sektoriams taikoma schema (įmonėms, veiklą vykdančioms visuose ekonominiuose sektoriuose, tik tam tikruose sektoriuose arba kituose sektoriuose, išskyrus tam tikrus sektorius).

Nurodykite, ar atsižvelgiant į tai, kad žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus įmonėms ir žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo ir pardavimo veiklą vykdančioms įmonėms, kurioms taikomas Sutarties I priedas, taikomos specialios taisyklės, ši schema taikoma minėtiems sektoriams, ar Komisijai buvo arba bus atskirai pranešta apie atskirą vienam ar abiem šiems sektoriams taikomą schemą.

Jei kai kuriems sektoriams tai netaikoma, ar planuojama priimti konkrečiam sektoriui taikomą schemą?

4. Vėlavimas pateikti pranešimą ir vėlavimo trukmė

Turi būti priežastinis ryšys tarp žalos ir gaivalinės nelaimės. Tai bus lengviau įrodyti, jei apie pagalbą bus pranešama per priimtą laikotarpį po nelaimės⁸.

⁸ Pavyzdžiui, pagalbos žemės ūkio sektoriui atveju, jei nebus specialaus pagrindimo, Komisija nepatvirtins tų pasiūlymų teikti pagalbą, kurie yra pateikti praėjus daugiau kaip trejiems metams po įvykio (Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių 119 punktą); pagalbos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriui atveju apie pagalbos priemonę Komisijai turi būti pranešta per

Užtikrinkite, kad būtų numatyta padėties nekeitimo sąlyga, aiškiai nurodanti, jog jokia pagalba nebus teikiama tol, kol praneštos schemos nepatvirtins Komisija.

Iki kada gavėjai gali kreiptis dėl konkrečios gaivalinės nelaimės padarytos žalos atlyginimo?

Iki kada gali būti teikiama pagalba pagal praneštą schemą? Šiuo klausimu atkreipiame dėmesį į tai, kad Komisija patvirtins tik ribotos trukmės schemas⁹.

Iki kada pagalbos gavėjai gali gauti pagalbos, suteiktos pagal praneštą schemą, išmokas?¹⁰

5. Biudžetas ir finansavimas

Aiškiai nurodykite numatytą bendrą schemos biudžetą, taip pat numatytą lėšų paskirstymą kiekvienais metais (jei schema taikoma ilgiau nei 1 metus) ir kiekvieno dalinio mokėjimo sumą (jei išmokos mokamos dalimis).

Jei šiame žalos nustatymo etape biudžetas dar nėra galutinai nustatytas, turimi duomenys turėtų būti pateikti kuo greičiau, per priimtina laikotarpį, vėliausiai – kartu su metine ataskaita.

Nurodykite, kaip pagalba bus finansuojama: jei pagalba finansuojama ne iš valstybės, regiono ar savivaldybės bendrojo biudžeto, nurodykite jos finansavimo būdą.

Ar schema bus bendrai finansuojama iš Struktūrinio fondo ar Sanglaudos fondo?

Jei taip, patvirtinkite, kad bus laikomasi šiems fondams taikomų taisyklių ir visų pirma Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 nuostatų (Bendrojo reglamento dėl struktūrinių fondų).

Ar schema bus bendrai finansuojama iš Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF)?

Jei taip, patvirtinkite, kad bus laikomasi šiam fondui taikomų taisyklių ir visų pirma Tarybos reglamento (EB) Nr. 2012/2002¹¹, įsteigiančio ESSF, nuostatų ir sprendimo, kuriuo suteikiama pagalba iš ESSF konkrečiai nelaimei, nuostatų.

6. Tinkamos finansuoti sąnaudos

6.1. Atlyginama žala

Turi būti priežastinis ryšys tarp žalos ir gaivalinės nelaimės. Kaip bus įsitikinta, kad padarytos žalos priežastis yra tik gaivalinė nelaimė? Atsiųskite visus susijusius dokumentus ir, visų pirma, visas oficialias ataskaitas.

Aiškiai nurodykite atlyginamos žalos rūšį. Pavyzdžiai: žala mašinoms ir įrangai, žala pastatams (atskirai nurodykite žalą komercinės paskirties pastatams ir gyvenamiesiems pastatams), žala infrastruktūrai, žala transporto priemonėms (registruotas kilnojamas turtas),

vienerius metus nuo įvykio, su kuriuo ta pagalba siejama (Gairių dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai tikrinimo 4.4 punktas).

⁹ Ne daugiau kaip šešerių metų pagalbą gamybos ir kitiems sektoriams (taip pat palyginkite 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1, su pakeitimais), 4 straipsnio 2 dalies b punktą ir prie šio reglamento pridėtos bendro pobūdžio informacijos pranešimo formos I dalies 7.2 punktą); ne daugiau kaip septynerių metų pagalbą žemės ūkio sektoriui (laikantis Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių VIII.B dalies nuostatų).

¹⁰ Pavyzdžiui, pagalbos žemės ūkio sektoriui atveju, jei nebus specialaus pagrindimo, Komisija nepatvirtins tų pasiūlymų teikti pagalbą, kurie yra pateikti praėjus daugiau kaip ketveriems metams po įvykio (Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių V.B.1 punktas).

¹¹ Žr. 5 išnašą.

žala neregistruotam kilnojamajam turtui (pavyzdžiui, baldams), žala atsargoms, nepabaigtai gaminti produkcijai, produktams ir prekėms, žala dėl prarastų pajamų, žala dėl sustabdytos verslo veiklos ir t.t.

Ar kokios nors rūšies žala yra specialiai neįtraukta?

6.2. *Skaičiavimo metodas, taikomas žalai nustatyti*

Išsamiai aprašykite kiekvienai žalos rūšiai taikomą metodiką.

Pavyzdžiai:

- žala mašinoms ir įrangai: pakeistas pirkimo vertės metodas;
- žala atsargoms, pagamintoms prekėms ir kt.: remiantis apskaitos dokumentais, įrodančiais jų buvimą žalos padarymo metu;
- žala dėl prarastų pajamų: vidutinės pajamos prieš palūkanas ir mokesčius, nuvertėjimą ir darbo sąnaudas, remiantis pelno ataskaitomis ir padauginus iš dienų, kai buvo sustabdyta veikla, skaičiaus.

Nurodykite, kaip bus įsitikinta, kad atskirai kiekvienam gavėjui padarytos žalos priežastis yra tik gaivalinė nelaimė (tai atliks nepriklausomi ekspertai, žalą iki tam tikros sumos nustatys patys nukentėjusieji ir pan.).

Ar vertinant žalą ir finansuoti tinkamas sąnaudas, atsižvelgiama į materialių prekių nuvertėjimą?

Jei žala negali būti atitaisyta, apibūdinkite, kokiomis sąlygomis taikant schemą bus pakeičiami sugadinti objektai (perkama nauja įranga ar kuriama nauja infrastruktūra, statomi pastatai ir t.t.).

Ar taikomos kokios griežtesnės sąlygos (pavyzdžiui, mažiausias ar didžiausias žalos dydis, vienam gavėjui atlyginama tik vienos rūšies žala, neatlyginami tam tikri žalos deriniai ir t.t.).

Kaip bus išvengta pernelyg didelės kompensacijos? Išsamiai paaiškinkite mechanizmą, kuriuo užtikrinama, kad būtų kompensuojama ne daugiau kaip 100 % tiesiogiai gaivalinės nelaimės padarytos žalos (pavyzdžiui, draudimo išmokos bus atskaičiuojamos).

7. **Pagalbos forma ir dydis**

Nurodykite, kokia forma pagalba bus suteikiama gavėjui. Pavyzdžiai: tiesioginė subsidija, kompensuojamoji subsidija, lengvatinė paskola (įskaitant duomenis apie paskolos garantiją), palūkanų subsidija, mokesčių lengvata (nurodykite, ar tai yra mokesčio lengvata, mokestinės bazės sumažinimas, mokesčio tarifo sumažinimas, mokesčio atidėjimas ar kita priemonė), socialinio draudimo įmokų sumažinimas (arba sutikimas dėl jų atidėjimo), skolos nurašymas, garantija (įskaitant, be kita ko, informaciją apie paskolą ar kitą finansinį sandorį, kuriam suteikta garantija, reikalaujamą užstatą ir mokėtinas draudimo įmokas).

Jei taikomos neskaidrios pagalbos formos (netiesioginės subsidijos), nurodykite, kaip bus apskaičiuotas bendrasis subsidijos ekvivalentas.

Tiksliai aprašykite kiekvienos pagalbos priemonės taisykles ir taikymo sąlygas, įskaitant, visų pirma, skiriamos pagalbos intensyvumą, jai taikomus mokesčius, informaciją apie tai, ar pagalba skiriama automatiškai, kai tik įvykdomi tam tikri objektyvūs kriterijai (jei taip, paminėkite kriterijus), ar skiriančiosios valdžios institucijos tai gali nuspręsti savo nuožiūra.

Ar taikant schemą galima rinktis ir (arba) derinti skirtingas pagalbos formas (remiantis tam tikrais kriterijais arba ne)? Paaiškinkite.

Ar schemeje nustatyta didžiausia pagalbos suma vienam gavėjui?

8. Pagalbos intensyvumas ir sumavimas

Pagalbos intensyvumas turi būti nurodytas kaip tinkamų finansuoti sąnaudų procentinis dydis (pagalbos suma, padalinta iš kriterijus atitinkančių išlaidų). Paaiškinkite, jei tai aktualu jūsų atveju, kodėl skiriasi pagalbos intensyvumas (pavyzdžiui, apdraustai ir neapdraustai nuosavybei, tam tikrų rūšių tinkamoms finansuoti sąnaudoms, tam tikrų rūšių pagalbai, tam tikrų rūšių žalai, tam tikrų rūšių gavėjams ir t.t.).

Ar pagalba gali būti sumuojama su pagalba, gaunama pagal kitas vietas, regiono, valstybės narės ar Bendrijos schemas, siekiant kompensuoti tokias pat tinkamas finansuoti sąnaudas siekiant tokių pačių ar skirtingų tikslų? Su *de minimis* pagalba? Su draudimo išmokomis? Su lėšomis iš kitų šaltinių?

Aiškiai nurodykite, kaip būtų galima pagal praneštą schemą teiktiną pagalbą sumuoti su kita iš kitų šaltinių gauta pagalba ar kompensacija.

Kompensacijos dydį reikėtų apskaičiuoti atskirai kiekvienam naudos gavėjui. Visa kompensacijos suma, įskaitant pagal schemą suteiktą pagalbą, draudimo išmokas ir kitą pagalbą, negali viršyti 100 % gaivalinės nelaimės padarytos žalos sąnaudų.

9. Pagalbą skirianti valdžios institucija ir schemos administravimas

Nurodykite pagalbą skiriančią valdžios instituciją (kuri gali būti kaskart skirtinga, priklausomai nuo pagalbos formos).

Nurodykite schemos administravimo lygmenis ir valdžios institucijas.

Ar yra įsteigtos specialios įstaigos schemai administruoti (pavyzdžiui, regionų komisijos ir t. t.)? Jei taip, paaiškinkite jų sudėtį, mandatą, įgaliojimus ir t. t.

Paaiškinkite pagalbos paraiškoms taikomus pagrindinius reikalavimus (paraiškų pateikimo terminai, specialios paraiškų formos ir t. t.).

Kokius įrodymus turi pateikti gavėjai (sąskaitas faktūras, pastatų patikrinimo ataskaitas, medžiagų užsakymus ir t. t.)? Kas surinks ir įvertins įrodymus (nepriklausomi ekspertai, specialios komisijos, patys nukentėjusieji iki tam tikros ribos ir t. t.)?

Nurodykite už išmokas atsakingą valdžios instituciją. Jei jų yra daugiau nei viena, paaiškinkite jų sąveiką ir, visų pirma, kaip bus užtikrinta, kad būtų nustatytos visos išmokos ir bendra jų suma nebūtų didesnė nei numatyta kompensacija.

II DALIS. Pranešimas apie konkrečių rūšių gaivalinių nelaimių *ex ante* schemas

Valstybės narės gali pranešti apie bendrą pagalbos struktūrą siekiant atitaisyti vienos ar daugiau specialių rūšių ateityje įvyksiančių gaivalinių nelaimių padarytą žalą, neprivalėdamos atskirai pranešti apie įvykus kiekvienam įvykiui suteiktą pagalbą. Tokios *ex ante* schemas gali būti taikomos gaivalinėms nelaimėms, apie kurias Komisija sukaupė didelės patirties (pavyzdžiui, žemės drebėjimams, griūtims, nuošliaužoms ir potvyniams). Jose turi būti numatytas *ex post* įpareigojimas valstybėms narėms informuoti Komisiją apie tikslų schemos taikymą konkrečios įvykio atveju.

Toliau išvardyta informacija, kuri turėtų būti pateikiama tokiuose pranešimuose – ji pagrįsta patirtimi, įgyta taikant ankstesnius Komisijos sprendimus. Tai orientacinis sąrašas, kuris turi būti pritaikytas prie kiekvienos konkrečios schemos ypatumų.

1. Faktinės aplinkybės

1.1. Įvykio (-ių) rūšis

Aiškiai nurodykite praneštoje schemoje nurodytos (-ų) gaivalinės (-ių) nelaimės (-ių) rūšį.

1.2. Įvykio pripažinimas gaivaline nelaime

Nurodykite oficialius kriterijus, taikomus siekiant pripažinti įvykį gaivaline nelaime (nacionalinės sistemos, suderinimas su Tarybos reglamento (EB) Nr. 2012/2002¹² 2 straipsnio 1 dalyje pateikta „didelės gaivalinės nelaimės“ apibrėžtimi ir kiti kriterijai).

Paaiškinkite, koku lygiu sprendimai yra priimami (pavyzdžiui, prezidento dekretas, ministerijos sprendimas, regiono arba vietos valdžios institucijų sprendimas).

Nurodykite, kokiais meteorologiniais duomenimis arba kokiais pranešimais buvo remtasi (pavyzdžiui, kritulių kiekiu mm/m², grafikais, fotografijomis, kita informacija). Pageidautina, kad tokių duomenų šaltinis būtų nacionalinė meteorologinė tarnyba arba kita pripažinta kompetentinga įstaiga.

Jei taikoma laipsnių sistema nelaimės mastui išmatuoti, paaiškinkite ją ir nurodykite vertinant taikytus objektyvius kriterijus.

1.3. Schemos taikymo geografinė aprėptis

Aiškiai nurodykite, kokia yra schemos taikymo geografinė aprėptis (nacionalinė, regioninė). Kaip ir koku pagrindu ji nustatyta?

2. Teisinis pagrindas

2.1. Bendras teisinis pagrindas

Nurodykite, ar yra bendras teisinis pagrindas, pavyzdžiui, bendras įstatymas dėl intervencijos gaivalinių nelaimių atvejais. Pateikite susijusių dokumentų kopijas.

2.2. Specialus teisinis pagrindas

Nurodykite, ar yra specialus teisinis pagrindas, pavyzdžiui, bendro įstatymo įgyvendinimo reglamentas, išsami programa, pagal kurią nustatomas žalos apskaičiavimo metodas ir t. t.

Nurodykite, ar teisinis pagrindas buvo priimtas nacionaliniu ar regioniniu lygiu. Pateikite susijusių dokumentų kopijas.

3. Pagalbos gavėjai

3.1. Pagalbos gavėjų rūšys

Jei teisę gauti pagalbą pagal schemą taip pat turi ekonominės veiklos nevykdantys asmenys, aiškiai atskirai nurodykite, kokios sąlygos yra taikomos jiems ir kokios sąlygos – įstaigoms arba ekonominę veiklą vykdančioms asmenims. Pagalba privatiems asmenims (pavyzdžiui,

¹² Žr. 5 išnašą.

evakuotoms šeimoms), jei nėra jokio ekonominės veiklos elemento, nelaikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

Ar priemonė taikoma didelėms įmonėms? MVĮ? Labai mažoms įmonėms?

Ar taikomos kokios specialios sąlygos MVĮ ar kitų rūšių gavėjams?

3.2. Pagalbos gavėjų atranka

Kaip bus atrenkami pagalbos gavėjai (pavyzdžiui, remiantis pagalbos paraiška, kuri turi būti pateikta per nurodytą laikotarpį po gaivalinės nelaimės ir t. t.)?

Jei biudžetas per mažas, kaip bus atrenkami pagalbos gavėjai?

3.3. Pagalbos gavėjų skaičius

Jei įmanoma, nurodykite numatytą gavėjų skaičių.

3.4. Schemos taikymas atskiriems sektoriams

Aiškiai nurodykite, kokiems sektoriams taikoma schema (įmonėms, veiklą vykdančioms visuose ekonominiuose sektoriuose, tik tam tikruose sektoriuose arba kituose sektoriuose, išskyrus tam tikrus sektorius).

Nurodykite, ar atsižvelgiant į tai, kad žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus įmonėms ir žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo ir pardavimo veiklą vykdančioms įmonėms, kurioms taikomas Sutarties I priedas, taikomos specialios taisyklės, ši schema taikoma minėtiems sektoriams, ar Komisijai bus atskirai pranešta apie atskirą vienam ar abiem šiems sektoriams taikomą schemą.

Jei kai kuriems sektoriams tai netaikoma, ar planuojama priimti konkrečiam sektoriui taikomą schemą?

4. Trukmė

Turi būti priežastinis ryšys tarp žalos ir gaivalinės nelaimės. Tai bus lengviau įrodyti, jei apie pagalbą bus pranešama per priimtina laikotarpį po nelaimės¹³.

Iki kada pagalbos gavėjai gali kreiptis dėl konkrečios gaivalinės nelaimės padarytos žalos atlyginimo?

Iki kada gali būti teikiama pagalba pagal praneštą schemą? Šiuo klausimu atkreipiame dėmesį į tai, kad Komisija patvirtins tik riboto laikotarpio schemas¹⁴.

Iki kada pagalbos gavėjai gali gauti pagalbos, suteiktos pagal praneštą schemą, išmokas?¹⁵

¹³ Pavyzdžiui, pagalbos žemės ūkio sektoriui atveju, jei nebus specialaus pagrindimo, Komisija nepatvirtins tų pasiūlymų teikti pagalbą, kurie yra pateikti praėjus daugiau kaip trejiems metams po įvykio (Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių 119 punktą); pagalbos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriui atveju apie pagalbos priemonę turi būti pranešta Komisijai per vienerius metus nuo įvykio, su kuriuo ta pagalba siejama (Gairės dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai tikrinimo 4.4 punktą).

¹⁴ Ne ilgesnę kaip šešerių metų pagalbą gamybos ir kitiems sektoriams (taip pat palyginkite 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 140, 2004 4 30, p. 1, su pakeitimais), 4 straipsnio 2 dalies b punktą ir prie šio reglamento pridėtos bendro pobūdžio informacijos pranešimo formos I dalies 7.2 punktą); ne ilgesnę kaip septynerių metų pagalbą žemės ūkio sektoriui (laikantis Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių VIII.B dalies nuostatų).

5. Biudžetas ir finansavimas

Jei įmanoma, nurodykite orientacinę viso skirto biudžeto viršutinę ribą, taip pat pagal pagalbos gavėjo rūšį, žalos rūšį arba pagalbos priemonę.

Ar numatyta didžiausia pagalbos suma gavėjui?

Ar išmoka garantuojama visiems paraišką pateikusiems subjektams? Jei ne, kokie yra pagalbos suteikimo kriterijai, jei paraiškose nurodyta suma viršija biudžetą: pagal eiliškumą; proporcingai sumažinant sumą visiems gavėjams, kad būtų galima teikti pagalbą ir naujiems pareiškėjams; kiti?

Nurodykite pagalbos finansavimą: jei pagalba finansuojama ne iš valstybės, regiono ar savivaldybės bendrojo biudžeto, nurodykite jos finansavimo būdą.

Ar numatytas bendras finansavimas iš Struktūrinių fondų ar Sanglaudos fondo?

Jei taip, patvirtinkite, kad bus laikomasi šiems fondams taikomų taisyklių ir visų pirma Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 nuostatų (Bendrojo reglamento dėl struktūrinių fondų).

Ar numatytas bendras finansavimas iš Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF)?

Jei taip, patvirtinkite, kad bus laikomasi šiam fondui taikomų taisyklių ir, visų pirma, Tarybos reglamento (EB) Nr. 2012/2002¹⁵, įsteigiančio ESSF, nuostatų ir sprendimo, kuriuo suteikiama pagalba iš ESSF konkrečiai nelaimei, nuostatų.

6. Tinkamos finansuoti sąnaudos

6.1. Atlyginamos žalos rūšis

Turi būti priežastinis ryšys tarp žalos ir gaivalinės nelaimės. Kaip bus įsitikinta, kad padarytos žalos priežastis yra tik gaivalinė nelaimė? Atsiųskite visus susijusius dokumentus ir, visų pirma, visas oficialias ataskaitas.

Aiškiai nurodykite pagal praneštą schemą atlyginamos žalos rūšį. Pavyzdžiai: žala mašinoms ir įrangai, pastatams (atskirai nurodykite žalą komercinės paskirties pastatams ir gyvenamiesiems pastatams), infrastruktūrai, transporto priemonėms (registruotas kilnojamasis turtas), neregistruotam kilnojamajam turtui (pavyzdžiui, baldams), atsargoms, nepabaigta gaminti produkcijai, produktams ir prekėms, žala dėl prarastų pajamų ar dėl sustabdytos verslo veiklos ir t.t.

Ar kokios nors rūšies žala yra specialiai neįtraukta?

6.2. Skaičiavimo metodas, taikomas žalai nustatyti

Išsamiai aprašykite kiekvienai žalos rūšiai taikomą metodiką.

Pavyzdžiai:

- žala mašinoms ir įrangai: pakeistas pirkimo vertės metodas;
- žala atsargoms, pagamintoms prekėms ir kt.: remiantis apskaitos dokumentais, įrodančiais jų buvimą žalos padarymo metu;

¹⁵ Pavyzdžiui, pagalbos žemės ūkio sektoriui atveju, jei nebus specialaus pagrindimo, Komisija nepatvirtins tų pasiūlymų teikti pagalbą, kurie yra pateikti praėjus daugiau kaip ketveriems metams po įvykio (Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių V.B.1 punktas).

¹⁶ Žr. 5 išnašą.

- žala dėl prarastų pajamų: vidutinės pajamos prieš palūkanas ir mokesčius, nuvertėjimas ir darbo sąnaudos, remiantis pelno (nuostolių) ataskaitomis ir padauginus iš dienų, kai buvo sustabdyta veikla, skaičiaus.

Nurodykite, kaip bus įsitikinta, kad atskirai kiekvieno gavėjo patirtos žalos priežastis yra tik gaivalinė nelaimė (tai atliks nepriklausomi ekspertai, žalą iki tam tikros sumos nustatys patys nukentėjusieji ir pan.).

Ar vertinant žalą ir finansuoti tinkamas sąnaudas, atsižvelgiama į materialių prekių nuvertėjimą?

Jei žala negali būti atitaisyta, apibūdinkite, kokiomis sąlygomis taikant schemą bus pakeičiami sugadinti objektai (perkama nauja įranga ar kuriama nauja infrastruktūra ir statomi pastatai ir t.t.).

Ar taikomos kokios griežtesnės sąlygos (pavyzdžiui, mažiausias ar didžiausias žalos dydis, vienam gavėjui atlyginama tik vienos rūšies žala, neatlyginami tam tikri žalos dariniai ir t.t.).

Kaip bus išvengta pernelyg didelės kompensacijos? Išsamiai paaiškinkite mechanizmą, kuriuo užtikrinama, kad būtų kompensuojama ne daugiau kaip 100 % tiesiogiai gaivalinės nelaimės padarytos žalos (pavyzdžiui, draudimo išmokos bus atskaičiuojamos).

7. Pagalbos forma ir dydis

Nurodykite, kokia forma pagalba bus teikiama gavėjui. Pavyzdžiai: tiesioginė subsidija, kompensuojamoji subsidija, lengvatinė paskola (įskaitant duomenis apie paskolos garantiją), palūkanų subsidija, mokesčių lengvata (nurodykite, ar tai yra mokesčio lengvata, mokestinės bazės sumažinimas, mokesčio tarifo sumažinimas, mokesčio atidėjimas ar kita priemonė), socialinio draudimo įmokų sumažinimas (arba sutikimas dėl jų atidėjimo), skolos nurašymas, garantija (įskaitant, be kita ko, informaciją apie paskolą ar kitą finansinį sandorį, kuriam suteikta garantija, reikalaujamą užstatą ir mokėtinas draudimo įmokas).

Jei pagalba yra neskaidri (ji teikiama kitais būdais nei tiesioginėmis subsidijomis), nurodykite, kaip bus apskaičiuotas bendrasis subsidijos ekvivalentas.

Tiksliai aprašykite kiekvienos pagalbos priemonės taisykles ir taikymo sąlygas, įskaitant, visų pirma, pagalbos intensyvumą, jai taikomus mokesčius, informaciją apie tai, ar pagalba skiriama automatiškai, kai tik įvykdomi tam tikri objektyvūs kriterijai (jei taip, paminėkite kriterijus), ar skiriančiosios valdžios institucijos tai gali nuspręsti savo nuožiūra.

Ar taikant schemą galima rinktis ir (arba) derinti skirtingas pagalbos formas (remiantis tam tikrais kriterijais arba ne)? Paaiškinkite.

Ar schemoje nustatyta didžiausia pagalbos suma vienam gavėjui?

8. Pagalbos intensyvumas ir sumavimas

Pagalbos intensyvumas turi būti nurodytas kaip tinkamų finansuoti sąnaudų procentinis dydis (pagalbos suma padalinta iš kriterijus atitinkančių išlaidų). Paaiškinkite, kokiais būdais galima diferencijuoti pagalbos intensyvumą (pavyzdžiui, apdraustai ir neapdraustai nuosavybei, atskirų rūšių tinkamoms finansuoti sąnaudoms, atskirų rūšių pagalbai, atskirų rūšių žalai, atskirų rūšių gavėjams ir t.t.).

Ar pagalba gali būti sumuojama su pagalba, gaunama pagal kitas vietas, regiono, valstybės narės ar Bendrijos schemas, siekiant kompensuoti tokias pat tinkamas finansuoti sąnaudas tokiais pat ar skirtingais tikslais? Su *de minimis* pagalba? Su draudimo išmokomis? Su lėšomis iš kitų šaltinių?

Išsamiai paaiškinkite, kaip būtų galima pagal praneštą schemą teiktiną pagalbą sumuoti su kita iš kitų šaltinių gauta pagalba ar kompensacija.

Kompensacijos dydį reikėtų apskaičiuoti atskirai kiekvienam naudos gavėjui. Visa kompensacijos suma, įskaitant pagal schemą suteiktą pagalbą, draudimo išmokas ir kitą pagalbą, negali viršyti 100 % gaivalinės nelaimės padarytos žalos sąnaudų.

9. Pagalbą skirianti valdžios institucija ir schemos administravimas

Nurodykite pagalbą skiriančią valdžios instituciją (kuri gali būti kaskart skirtinga, priklausomai nuo pagalbos formos).

Nurodykite schemos administravimo lygmenis ir valdžios institucijas.

Ar yra įsteigtos kokios specialios įstaigos schemai administruoti (pavyzdžiui, regionų komisijos ir kt.)? Jei taip, paaiškinkite jų sudėtį, mandatą, įgaliojimus ir kt.

Paaiškinkite pagrindinius pagalbos paraiškoms taikomus reikalavimus.

Kokius įrodymus turi pateikti gavėjai (sąskaitas faktūras, pastatų patikrinimo ataskaitas, medžiagų užsakymus ir t. t.)? Kas surinks ir įvertins įrodymus (nepriklausomi ekspertai, specialios komisijos, patys nukentėjusieji iki tam tikros ribos ir t. t.)?

Nurodykite už išmokas atsakingą valdžios instituciją. Jei jų yra daugiau nei viena, paaiškinkite jų sąveiką ir, visų pirma, tai, kaip bus užtikrinta, kad visos išmokos būtų nustatytos, ir bendra jų suma nebūtų didesnė nei numatyta kompensacija.

10. *Ex post* ataskaitos apie įvykius

Paaiškinkite, kaip valstybė narė pateiks *ex post* ataskaitos informaciją Komisijai įvykus konkrečiai gaivalinei nelaimei, ir pateikite numatytą ataskaitų (pavyzdžiui, faktinės informacijos apie konkrečią nelaimę, išsamesnės informacijos apie pagalbos gavėjus, žalos lygį ir planuojamą pagalbą) teikimo tvarkaraštį.

III DALIS. Su įvykiu susijęs *ex post* pranešimas, skirtas pagalbai, suteiktai pagal *ex ante* schemą, stebėti

Ši kontrolinio sąrašo dalis yra susijusi su informacija, kuri turi būti pateikta Komisijai teikiant su įvykiu susijusį *ex post* pranešimą apie pagalbą, suteiktą pagal esamą *ex ante* schemą¹⁷ konkrečios gaivalinės nelaimės atveju. Reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų argumentus, įrodančius, kad įvykis atitinka pagal *ex ante* schemą leidžiamos nelaimės rūšį.

Pagalba gali būti teisiškai teikiama ir paskirstoma iškart, nes Komisija jau pritarė priemonei, patvirtindama *ex ante* schemą. Jei iš ataskaitos (pagal šio kontrolinio sąrašo III dalį ir pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 3 priedą) ar iš kitų informacijos šaltinių paaiškėtų, kad nebuvo laikytasi *ex ante* schemos taisyklių, ir pagalba buvo suteikta neteisėtai, Komisija

¹⁷ Šios nuostatos dėl ataskaitų teikimo yra taikomos atskirai nuo bendrųjų įpareigojimų teikti ataskaitas, nustatytų Komisijos reglamentu (EB) Nr. 794/2004, nes jomis siekiama kitokio tikslo (t. y. užtikrinti atitikimą *ex ante* schemai teikiant metines išlaidų ataskaitas).

nedelsdama išnagrinėtų tą informaciją, siekdama prireikus susigražinti išmokėtas sumas pagal Procedūrinio reglamento 10–16 straipsnius¹⁸.

1. Faktinės aplinkybės

1.1. Įvykio rūšis

Aiškiai apibūdinkite konkrečią gaivalinę nelaimę. Jei buvo keletas įvykių, aiškiai nurodykite ryšį tarp jų (pavyzdžiui, labai gausūs lietūs, nulėmę upės lygio padidėjimą, dėl kurio kilo potvyniai, sukėlę nuošliaužas ir t. t.).

Kada gaivalinė nelaimė įvyko?

1.2. Schemos taikymo geografinė aprėptis

Aiškiai nurodykite, kokia yra schemos taikymo geografinė aprėptis (nacionalinė, regioninė). Kaip ir koku pagrindu ji nustatyta?

Pateikite išsamų nelaimės paliestų regionų arba savivaldybių sąrašą, prireikus naudodamiesi ta pačia regioninės pagalbos žemėlapių (bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus NUTS 2 ir NUTS 3 lygiai) klasifikacija.

Gali būti naudinga ši informacija: nelaimę patyrusių gyventojų dalis (nurodyti ir procentinį viso šalies / zonos, kurioje įvyko gaivalinė nelaimė, gyventojų skaičiaus dydį), nukentėjusio regiono ar regionų nacionaliniam BVP padaryta ekonominė žala, nukentėjusių regionų žemėlapiai.

Ar nuo nelaimės nukentėjo kelios valstybės (ar kaimyninės šalys taip pat pripažino įvykį gaivaline nelaime)?

1.3. Žalos lygis

Nurodykite dėl gaivalinės nelaimės padarytos žalos lygį. Kaip ir koku pagrindu šis lygis buvo nustatytas?

2. Teisinis pagrindas

Nurodykite, ar be teisinio pagrindo, kuris buvo nurodytas pranešime apie *ex ante* schemą, buvo priimtas dar koks papildomas teisinis pagrindas. Paaiškinkite sąveikas ir (arba) skirtumus su *ex ante* schema.

3. Pagalbos gavėjai

Nurodykite, ar buvo kokios papildomos sąlygos dėl pagalbos gavėjų arba pakeistos *ex ante* schemos pranešime nurodytos sąlygos.

Pateikite informaciją apie kiekvieną pagalbos gavėjų rūšį kiekviename nukentėjusiame regione (pavyzdžiui, A regione: 10 didelių įmonių, 15 MVĮ ir 20 labai mažų įmonių) arba pateikite išsamų pagalbos gavėjų sąrašą.

4. Trukmė

Iki kada gavėjai gali kreiptis dėl konkrečios gaivalinės nelaimės padarytos žalos atlyginimo?

¹⁸ 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

Iki kada pagalbos gavėjai gali gauti pagalbos, suteiktos konkrečios nelaimės padarytai žalai kompensuoti, išmokas?

Jei numatytas mokėjimas dalimis, pateikite kiekvienos dalies mokėjimo tvarkaraštį ir nurodykite biudžetą.

5. Biudžetas ir finansavimas

Aiškiai nurodykite visą biudžetą, kuris buvo skirtas ataskaitoje aptartos konkrečios gaivalinės nelaimės padarytai žalai kompensuoti.
